

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Gümnaasiumi geograafiaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb huvi geograafia ning teiste loodus- ja sotsiaalteaduste vastu, saab aru nende tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonna arengus;
- 2) on omandanud süsteemse ülevaate looduses ja ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest, nende ruumilisest esinemisest, vastastikustest seostest ning arengust;
- 3) märkab ja teeb vahet kohalikel, regionaalsetel ning globaalsetel sotsiaal-majanduslikel ja keskkonnaprobleemidel ning osaleb aktiivse maailmakodanikuna nende lahendamisel;
- 4) rakendab geograafiaprobleeme lahendades teaduslikku meetodit;
- 5) mõistab inimtegevuse võimalusi ja tagajärgi erinevates geograafilistes tingimustes, väärtustades nii kodukoha kui ka teiste piirkondade looduslikku ja kultuurilist mitmekesisust ning jätkusuutlikku arengut;
- 6) leiab nii eesti- kui ka võõrkeelsetest teabeallikatest geograafiaalast infot, hindab seda kriitiliselt ning teeb põhjendatud järeldusi ja otsuseid;
- 7) on omandanud ülevaate geograafiaga seotud elukutsetest, rakendab geograafias omandatud teadmisi ja oskusi igapäevaelus ning arvestab neid elukutset valides;
- 8) arendab loodusteaduste- ja tehnoloogiaalast kirjaoskust, on loov, ettevõtlik ning motiveeritud elukestvaks õppeks.

2. Õppeaine kirjeldus

Geograafia kuulub lõimiva õppeainena nii loodus- kui ka sotsiaalteaduste valdkonda. Gümnaasiumi geograafia õpetamine tugineb põhikoolis omandatud teadmiste, oskuste ja hoiakutele ning seostub tihedalt füüsikas, keemias, bioloogias, matemaatikas, ajaloo, ühiskonna- ja majandusõpetuses õpitavaga. Geograafias omandatud teadmised, oskused ja hoiakud toetavad motiveeritud elukestvat õppimist.

Geograafiat õppides kujuneb õpilastel arusaam Maast kui süsteemist, looduses ja ühiskonnas esinevatest nähtustest ja protsessidest, nende ruumilisest levikust ning vastastikutest seostest. Aine õpetamisel on rõhk keskkonna ja inimtegevuse vastastikutest seostest arusaamisel, et arendada õpilaste keskkonnateadlikku ning jätkusuutlikku käitumist. Keskkonda käsitletakse kõige laiemas tähenduses, mis hõlmab nii loodus-, majandus-, sotsiaal- kui ka kultuurikeskkonna.

Geograafial on tähtis roll õpilaste väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemises. Maailma looduse, rahvastiku ja kultuurigeograafia seostatud käsitlemine on aluseks mõistvale ning sallivale suhtumisele teiste maade ja rahvaste kultuuridesse ning traditsioonidesse globaliseerivas maailmas. Looduse ja ühiskonna seostatud arenguloo mõistmine aitab aru saada tänapäevastest arenguprobleemidest ning kavandada tulevikusuundi. Geograafiaõpetus kujundab õpilase enesemääratlust aktiivse kodanikuna Eestis, Euroopas ning maailmas.

Geograafiat õppides omandavad õpilased kaardilugemise ja infotehnoloogia mitmekülgse kasutamise oskuse, mille vajadus tänapäeva mobiilses ühiskonnas kiiresti kasvab. Geograafiaõppes on olulise tähtsusega geoinfosüsteemide (GIS) kasutamine, mille rakendamine paljudes eluvaldkondades ja töökohtadel nüüdisajal üha suureneb.

Õpitav materjal esitatakse võimalikult probleemipõhiselt ja igapäevaeluga seostatult. Õppes lähtutakse õpilaste individuaalsetest iseärasustest ning võimete mitmekülgsest arendamisest. Suurt tähelepanu pööratakse õpilaste õpimotivatsiooni kujundamisele. Selle saavutamiseks kasutatakse erinevaid aktiivõppevorme: probleem- ja uurimuslikku õpet, projektõpet, arutelu, ajurünnakuid, rollimänge, õppekäike jne. Õppes rakendatakse nüüdisaegseid tehnovahendeid ja IKT võimalusi.

Uurimusliku õppe põhimõtete järgi töötades omandavad õpilased probleemide esitamise, hüpoteeside sõnastamise, töö plaanimise, andmete kogumise, tulemuste töötlemise, tõlgendamise ja esitamise oskused. Olulisel kohal on kujundada teabeallikate, sh interneti kasutamise ning neis leiduva teabe kriitilise hindamise oskust.

3. Gümnaasiumi õpitulemused

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) tunneb huvi looduses ja ühiskonnas toimuvate lokaalsete ja globaalsete nähtuste, nende uurimise ning loodusteadustega seonduvate eluvaldkondade vastu;
- 2) mõistab looduses ja ühiskonnas toimuvate nähtuste ning protsesside ruumilise paiknemise seaduspärasusi, vastastikuseid seoseid ja arengu dünaamikat;
- 3) analüüsib inimtegevuse võimalusi ja tagajärgi erinevates geograafilistes tingimustes ning väärtustab nii kodukoha kui ka teiste piirkondade looduslikku ja kultuurilist mitmekesisust;
- 4) analüüsib looduse ja ühiskonna vastasmõjusid kohalikul, regionaalsel ja globaalsel tasandil, toob selle kohta näiteid ning väärtustab ühiskonna jätkusuutlikku arengut;
- 5) kasutab geograafiaalase info leidmiseks nii eesti- kui ka võõrkeelseid infoallikaid ning hindab kriitiliselt neis sisalduvat infot;
- 6) lahendab keskkonnas ja igapäevaelus esinevaid probleeme, kasutades teaduslikku meetodit;
- 7) väärtustab geograafiateadmisi ning kasutab neid uutes situatsioonides loodusteaduslikke, tehnoloogilisi ja sotsiaalseid probleeme lahendades ning põhjendatud otsuseid tehes, sh karjääri planeerides;
- 8) kasutab geograafiainfo kogumiseks, töötlemiseks ja edastamiseks nüüdisaegseid tehnovahendeid.

_Geograafia___ ainekava __10_ klassis

Kursuse „_Maa kui süsteem_“ kava

- Õppe-eesmärgid:
1. Kursuse jooksul saab õpilane ülevaate Maa sfääridest: litosfäär, atmosfäär, hüdrofäär, biosfäär.
 2. Omandab teadmisi sfääride vahelistest seostest.
 3. Omandab süsteemse ülevaate looduses toimuvatest nähtustest ja protsessidest, nende ruumilisest paiknemisest.
 4. Leiab erinevatest teabeallikatest infot Maal toimuvate protsesside kohta
 5. Valib kursuse algul ühe riigi ja uurib teabeallikate abil erinevaid loodusprotsesse ja nähtusi selle riigis.

- Õpitulemused:
1. Iseloomustab Maa sfääre kui süsteeme ning teab nendevahelisi seoseid.
 2. Teab igas sfääris toimuvaid nähtusi ja protsesse ning selgitab nende tekkimise põhjuseid.
 3. Analüüsib looduses toimuvate protsesside mõju ühiskonnale, inimtegevusele.
 4. Koostab ülevaate, esitluse ühe loodusprotsessi või loodusnähtuse kohta ja kannab selle klassis ette.
 5. Koostab õppeprotsessi jooksul ülevaate ühest riigist etteantud juhendi järgi.

- Hindamine:
1. Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi kirjalike tööde ning praktiliste tegevuste alusel.
 2. Kirjalikes töödes hinnatakse õpilase mõtlemistasandit ja analüüsioskust punktisüsteemi alusel. Punktisüsteem võimaldab hindamist erinevatel tasemetel (teab, saab aru ja selgitab).
 3. Praktiliste tegevuste hindamisel arvestatakse sisu avamist vastavalt teemale ja kasutatud meetodeid, strateegiat. Ilmnenud probleemide puhul antakse võimalus tööd täiendada.
 4. Hindamise süsteem ja hindamiskriteeriumid antakse õpilastele teada kursuse alguses.
 5. Kokkuvõtva hinde puhul on suurema osakaaluga mõtlemist ja analüüsi nõudvad õpitulemused.

Kasutatav õppekirjandus. Kursuse Maa kui süsteem õpik ja töövihik
Uus Maailma Atlas

Teema	Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõimingud	Projektid, meetodika
Geograafia areng ja uurimismeetodid	GIS-i mõiste. Geograafilised koordinaadid, ristkoordinaadid, polaarkoordinaadid. Kaartide liigitus. Eesti põhikaart. Geograafia areng ja peamised uurimisvaldkonnad. Nüüdisaegsed uurimismeetodid geograafias. Kaugseire .	Omandab ülevaate erinevatest kaardiserveritest ja GIS-st. Kasutab erinevaid teabeallikaid info leidmiseks, seoste analüüsiks ning üldistuste ja järelduste tegemiseks.	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Tehnoloogia ja innovatsioon. Teabekeskond	Matemaatika Arvutiõpetus. Kehaline kasvatus	IKT kasutamine kaardiserveritega tutvumiseks Probleemülesannet lahendamine arvutikaartide abil. Oma kodukoha iseloomustus Maa-ameti kaartide abil.
Sissejuhatus	Maa kui süsteem. Energiavood Maa süsteemides. Maa teke ja areng. Geoloogiline ajaskaala. Avatud ja suletud süsteem.	Iseloomustab Maa sfääre kui süsteeme ning toob näiteid nendevaheliste seoste kohta. Analüüsib Maa sfääride ja inimtegevuse vastastikust mõju. Iseloomustab geoloogilise ajaskaala järgi üldjoontes Maa teket ja arengut.	Keskfond ja jätkusuutlik areng Teabekeskond	Füüsika Bioloogia	Mõttekaardid sfääride vaheliste seoste kohta. Läänemeri kui süsteem, selle analüüs. Energiabilansi mõistekaart
Litosfäär	Litosfääri koostis. Maa siseehitus, laamtektoonika. Laamade liikumine ja sellega seotud protsessid. Vulkanism. Maavärinad. Kivimite liigitus tekke järgi.	Teab kivimite liigitamist tekke järgi ja selgitab kivimiringet. Iseloomustab Maa siseehitust ning võrdleb mandrilist ja ookeanilist maakoort. Võrdleb geoloogilisi protsesse erinevate laamade liikumiste piirkonnas. Teab maavärinate tekkepõhjuseid ja esinemispiirkondi. Toob näiteid maavärinate ja vulkanismiga kaasnevate nähtuste mõju kohta keskkonnale ja majandusele.	Keskfond ja jätkusuutlik areng Tervis ja ohutus Kodaniku-algatus ja ettevõtlikkus.	Keemia Füüsika Bioloogia	Teabeallikate põhjal ülevaate koostamine mõnest vulkaanist, tektoonilisest piirkonnast või piirkonna geoloogilisest ehitusest. Tunneb looduses ja pildil ära lubjakivi, liivakivi, graniidi, basaldi, marmori, gneissi

<p>Atmosfäär</p>	<p>Atmosfääri tähtsus, koostis ja ehitus. Osoonikihi hõrenemine. Päikesekiirguse muutumine atmosfääris, kiirgusbilanss. Kasvuhooneefekt. Kliimat kujundavad tegurid. Päikesekiirguse jaotumine. Üldine õhuringlus. Temperatuuri ja sademete territoriaalsed erinevused. Õhumassid, soojad ja külmad frondid. Ilmakaart ja selle lugemine. Ilma prognoosimine ja kliimamuutused.</p>	<p>Kirjeldab atmosfääri koostist ja teab atmosfääri ehitust. Selgitab joonise järgi Maa kiirgusbilanssi ja kasvuhooneefekti. Teab kliimat kujundavaid tegureid. Selgitab joonise põhjal üldist õhuringlust ning selle mõju koha kliimale. Iseloomustab ilmakaardi järgi ilma etteantud kohas. Iseloomustab temaatiliste kaartide ja kliima – diagrammi järgi koha kliimat. Analüüsib jooniste põhjal kliima lühi- ja pikemaajalist muutumist.</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng Teabekeskond Tervis ja ohutus Kodaniku – algatus ja ettevõtlikkus</p>	<p>Füüsika Keemia Bioloogia</p>	<p>Internetist ilmakaardi leidmine ning selle põhjal ilma iseloomustamine etteantud kohas. Kliimadiagrammi ja kliimakaartide järgi etteantud koha kliima iseloomustus, tuginedes kliimat kujundavatele teguritele. Eesti ilma kujunemine. Ülevaate koostamine ühest atmosfäärinähtusest.</p>
<p>Hüdrofäär</p>	<p>Vee jaotumine Maal ja veeringe. Maailmamere tähtsus. Maailmamere roll kliima kujunemises. Veetemperatuur ja soolsus maailmameres. Hoovused. Tõus ja mõõn. Rannaprotsessid. Erinevad rannikud. Liustikud, nende teke, levik ja tähtsus. Liustike roll kliima ja pinnamoe kujunemises.</p>	<p>Teab vee jaotumist Maal, iseloomustab veeringet. Analüüsib veetemperatuuri ja soolsuse regionaalseid erinevusi. Selgitab hoovuste teket ja rolli kliima kujunemises. Selgitab tõusu ja mõõna teket ning nende tähtsust. Selgitab lainete kuhjavat ja kulutavat tegevust järsk- ja laugrannikutel ning toob näiteid inimtegevusemõju kohta rannikutele. Teab liustike tekkimist ja jagunemist. Selgitab liustike tähtsust kliima kujunemises ja pinnamoe kujunemises.</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng Kodaniku – algatus ja ettevõtlikus Teabekeskond</p>	<p>Füüsika Keemia</p>	<p>Jooniste ja kaartide abil veetemperatuur ja soolsuse erinevuste põhjendamise. Hoovuste liikumise selgitamine ja näidete toomine hoovuste mõjust kliimale. Oskab ühendada rannikutüübid konkreetse geograafilise kohaga. Teabeallikate põhjal ülevaate koostamine mõnest rannikust.</p>

<p>Biosfäär</p>	<p>Kliima, taimestiku ja mullastiku seosed. Kivimite murenemine. Muld ja mulla teke. Mullatekketegurid. Mulla ehitus ja mulla omadused. Bioomid.</p>	<p>Võrdleb keemilist ja füüsilist murenemist, teab murenemise tähtsust looduses. Iseloomustab mulla koostist, ehitust ja kujunemist. Kirjeldab joonise põhjal mullaprofiili ning selgitab mullas toimuvaid protsesse. Tunneb joonistel ära leet-, must-,puna- ja gleistunud mulla. Teab binoomide tsonaalset levikut. Analüüsib looduse komponentide vahelisi seoseid ühe bioomi näitel.</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng Elukestev õpe ja karjääri planeerimine Teabekeskond</p>	<p>Biooloogia Keemia Füüsika</p>	<p>Teabeallikate järgi ühe piirkonna kliima, mullastiku ja taimestiku seoste analüüs. Oskab tuua välja biosfääri seoseid teiste Maa sfääridega ja neid põhjendada.</p>
-----------------	--	--	---	--	--

Geograafia ainekava 11 klassis

Kursuse „Rahvastik ja majandus“ kava

- Õppe-eesmärgid:
1. Omandab teadmisi rahvastikuprotsessidest maailmas, nende muutumisest ühiskonna arengu jooksul
 2. Omandab teadmisi asustuse arengust ja linnastumisest maailmas
 3. Saab aru muutustest maailmamajanduses ja majanduse struktuuri ning hõive muutustest.
 4. Saab aru riikide arengutaseme erinevustest maailmas ja mõistab nende tekkimise põhjusi.
 5. Mõistab üleilmastumist ja selle mõju riikidele ning maailmamajandusele.
 6. Valib kursuse algul ühe riigi ja koostab ülevaate arengutasemest , rahvastikust ja asustusest.
- Õpitulemused:
1. Oskab analüüsida rahvastikuprotsesse maailmas, teab nende erinevusi arenenud ja arengumaades.
 2. Võrdleb linnastumist arenenud ja arengumaades, oskab selgitada erinevuste põhjusi.
 3. Oskab analüüsida majandusstruktuuri ja hõive muutusi maailmas, selgitab muutumise põhjusi.
 4. Teab maailma poliitilise kaardi kujunemist ja riikide poliitilisi, majanduslikke, geograafilisi erinevusi
 5. Teab üleilmastumise eri aspekte ja oskab tuua näiteid selle mõju kohta arenenud ja arengumaadele.
 6. Koostab õppeprotsessi jooksul ülevaate ühe riigi kohta etteantud kava järgi.
- Hindamine:
1. Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi kirjalike tööde ning praktiliste tegevuste alusel.
 2. Kirjalikes töödes hinnatakse õpilase mõtlemistasandit ja analüüsioskust punktisüsteemi alusel. Punktisüsteem võimaldab hindamist erinevatel tasemetel (teab, saab aru ja selgitab).
 3. Praktiliste tegevuste hindamisel arvestatakse sisu avamist vastavalt teemale ja kasutatud meetodeid, strateegiat. Ilmnenud probleemide puhul antakse võimalus tööd täiendada.
 4. Hindamise süsteem ja hindamiskriteeriumid antakse õpilastele teada kursuse alguses.
 5. Kokkuvõtva hinde puhul on suurema osakaaluga mõtlemist ja analüüsi nõudvad õpitulemused.
- Kasutatav õppekirjandus: õpik „Rahvastik ja majandus“
Uus Maailma Atlas
Töölehed rahvastiku, asustuse, üleilmastumise kohta
Esitlused rahvastiku, asustuse, majanduse arengu kohta

Teema	Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõimingud	Projektid, metoodika
Ühiskonna areng ja üleilmastumine.	Riikide liigitamine arengutaseme ja panuse järgi maailmamajandusse. Arengutaseme mõõtmine. Eri arengutasemega riigid. Agraar-, tööstus- ja infoühiskonna rahvastik, majandus ja ruumiline korraldus. Üleilmastumine ja maailmamajanduse areng.	Teab arengutaseme näitajaid ning riikide rühmitamist nende alusel. Iseloomustab agraar-, industriaal- ja infoühiskonda. Selgitab üleilmastumist ja selle eri aspekte, toob näiteid selle mõjust arenenud ja arengumaadele. Võrdleb ja analüüsib teabeallikate põhjal riikide arengutaset. Omandab ülevaate maailma poliitilisest kaardist.	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskond. Tehnoloogia ja innovatsioon	Ühiskonnaõpetus Inglise keel	Analüüsib oma riigi arengutaset erinevate näitajate põhjal ja toob välja seosed arengu eelduste ja majanduse struktuuriga. Võrdleb maailma riike arengutaseme näitajate põhjal, teab inimarengu indeksi sisu.
Rahvastik	Rahvastiku paiknemine ja tihedus, seda mõjutavad tegurid. Maailma rahvaarv ja selle muutumine. Demograafiline üleminek. Rahvastiku struktuur ja selle mõju riigi arengule. Sündimust ja suremust mõjutavad tegurid. Rahvastikupoliitika. Rände põhjused ja liigitamine. Peamised rändevood maailmas. Rände tagajärjed. Pagulasprobleemid maailmas.	Analüüsib teabeallikate põhjal rahvastiku paiknemist ning tihedust maailmas, etteantud regioonis või riigis. Analüüsib demograafilise ülemineku teooriale toetudes rahvaarvu muutumist maailmas, etteantud regioonis või riigis ning seostab seda arengutasemega. Analüüsib rahvastikupüramiidi järgi riigi soolist –vanuselist struktuuri ning selle mõju majanduse arengule. Võrdleb sündimuste ja suremust arenenud ja arengumaades ning selgitab erinevuste põhjusi. Toob näiteid rahvastikupoliitikast erinevates	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskond. Tehnoloogia ja innovatsioon	Ühiskonnaõpetus Ajalugu Bioloogia Arvutiõpetus Inglise keel	Teabeallikate järgi ühe valitud riigi demograafilise situatsiooni ülevaate koostamine. Teabeallikate põhjal ühe riigi arengutaseme analüüs, selle seos arengu eelduste ja majanduse struktuuriga. Riikide võrdlus arengutaseme näitajate põhjal.

		<p>riikides. Teab rände liike ja peamisi suundi maailmas. Analüüsib rändega kaasnevaid tagajärgi maailmas. Väärtustab kultuurilist mitmekesisust ning on salliv teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni suhtes.</p>			
Asustus	<p>Asustuse areng maailmas ning asulate paiknemist mõjutavad tegurid eri aegadel. Linnad ja maa-asulad arenenud ja arengumaades. Linnastumise kulg maailmas. Linnade sisestruktuur ning selle muutumine. Linnastumisega kaasnevad probleemid arenenud ja arengumaades. Linnakeskkond ja selle planeerimine.</p>	<p>Võrdleb linnu ja maa-asulaid , analüüsib linnastumist arenenud ja arengumaades. Analüüsib etteantud info põhjal linna sisestruktuuri ning selle muutusi. Toob näiteid arenenud ja arengumaade suurlinnade erinevate probleemide kohta. Analüüsib kaardi ja teabeallikate põhjal piirkonna asustust. Teab maailma suuremaid linnu ja linnastuid.</p>	<p>Keskkond ja jätkusuutlik areng Tervis ja ohutus. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Teabekeskkond.</p>	<p>Ajalugu Ühiskonnaõpetus Bioloogia Arvutiõpetus Inglise keel</p>	<p>Oma koduasula sisestruktuuri analüüs. Rakvere linna sisestruktuuri analüüs- kas Rakvere linnas on hea elada ja miks? Valitud riigi asustuse analüüsimine teabeallikate järgi.</p>

<p>Muutused maailmamajanduses</p>	<p>Muutused majanduse struktuuris ja hõives. Tootmist mõjutavad tegurid ning muutused tootmise paigutuses. Rahvusvahelised firmad. Autotööstus. Turismi areng. Turismi roll riigi majanduses ja mõju keskkonnale. Transpordi areng ja mõju maailmamajandusele. Rahvusvaheline kaubandus.</p>	<p>Analüüsib teabeallikate põhjal riigi majandusstruktuuri ja hõivet ning nende muutusi. Analüüsib tootmise paigutusnihkede tänapäeval autotööstuse ja kergetööstuse näitel. Toob näiteid tehnoloogia ja tootearenduse mõjust majanduse arengule. Analüüsib etteantud teabeallikate järgi riigi turismimajandust, selle arengueeldusi, seoseid teiste majandusharudega, rolli maailmamajanduses ning mõju keskkonnale. Teab erinevaid transpordikiike ja oskab analüüsida nende plusse ja miinuseid. Analüüsib teabeallikate järgi riigi transpordigeograafilist asendit ja transpordi osa riigi majanduses.</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tehnoloogia ja innovatsioon. Teabekeskond</p>	<p>Ühiskonnaõpetus Bioloogia Arvutiõpetus Ajalugu Inglise keel</p>	<p>Valitud riigi majandusstruktuuri ja hõive ja toimunud muutuste analüüs. Ülevaade rahvusvahelistest firmadest valitud riigis. Analüüsib oma riigi turismimajandust, selle arengueeldusi. Analüüsib riigi transpordigeograafilist asendit ja transpordiliikide arengut</p>
-----------------------------------	--	--	--	--	---

Geograafia ainekava 11. klassis

Kursuse „Loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid“ kava

- Õppe-eesmärgid:
1. Omandab teadmisi maailma põllumajandusest ja toiduprobleemidest maailmas.
 2. Õpilane oskab välja tuua veega seotud probleeme maailmas, teab nende looduslikke ja majanduslikke põhjuseid.
 3. Mõistab metsade tähtsust maailmas, teab nende hävimise põhjuseid ja selle tagajärgi.
 4. Õpilane saab aru energiamajanduse tähtsusest riigis ja maailmas tervikuna, omandab põhjaliku ülevaate energiavaradest maailmas ja nende kasutamise probleemidest.
 5. Leiab erinevatest allikatest informatsiooni oma riigi loodusvarade ja nende kasutamise kohta.
 6. Mõistab ressursside piiratus maailmas ja jätkusuutliku majandamise tähtsust riigi ja maailma tasandil.
- Õpitulemused:
1. Iseloomustab põllumajandust eri loodusoludes ja selgitab toiduprobleemide tekkepõhjust maailmas.
 2. Analüüsib vee ja veekogude kasutamisega tekkinud probleeme maailmas.
 3. Iseloomustab metsade kasutamist maailmas ja selgitab sellega seotud keskkonnaprobleeme.
 4. Analüüsib energiaprobleemide tekkepõhjusti ja võimalikke lahendusi ning väärtustab säästlikku energia kasutamist.
 5. Koostab õppeprotsessi jooksul ülevaate valitud riigi loodusvaradest ja nende kasutamisest.
- Hindamine:
1. Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi kirjalike tööde ning praktiliste tegevuste alusel.
 2. Kirjalikes töödes hinnatakse õpilase mõtlemistasandit ja analüüsioskust punktisüsteemi alusel. Punktisüsteem võimaldab hindamist erinevatel tasemetel (teab, saab aru ja selgitab).
 3. Praktiliste tegevuste hindamisel arvestatakse sisu avamist vastavalt teemale ja kasutatud meetodeid, strateegiat. Ilmnunud probleemide puhul antakse võimalus tööd täiendada.
 4. Hindamise süsteem ja hindamiskriteeriumid antakse õpilastele teada kursuse alguses.
 5. Kokkuvõtva hinde puhul on suurema osakaaluga mõtlemist ja analüüsi nõudvad õpitulemused.
- Kasutatav õppekirjandus: õpik Ühiskonnageograafia
Uus Maailma Atlas.
Töölehed energiamajanduse ja metsamajanduse kohta
Esitlused põllumajanduse, keskkonnaprobleemide, metsamajanduse ja energialiikide kohta.

Teema	Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused	Läbivad teemad	Lõimingud	Projektid, metoodika
Põllumajandus ja keskkonnaprobleemid	<p>Maailma toiduprobleemid. Põllumajanduse arengut mõjutavad looduslikud ja majanduslikud tegurid. Põllumajanduse spetsialiseerumine. Põllumajandusliku tootmise tüübid. Põllumajanduslik tootmine eri loodusoludes ja arengutasemega riikides. Põllumajanduse mõju keskkonnale.</p>	<p>Selgitab toiduprobleemide tekkepõhjusi maailma eri regioonides. Iseloomustab omatarbelist ja kaubanduslikku ning intensiivset ja ekstsensiivset põllumajandust eri talutüüpide näiteil. Analüüsib teabeallikate põhjal põllumajandust eri loodusolude ning arengutasemega riikides. Valdab ülevaadet olulisemate kultuurtaimede peamistest kasvatuspiirkondadest. Selgitab põllumajanduse mõju muldadele ja põhjaveele. Toob näiteid põllumajanduse ja vesiviljelusega kaasnevate keskkonnaprobleemide kohta arenenud ja vähem arenenud riikides.</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tervis ja ohutus. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.</p>	<p>Bioloogia Keemia Inglise keel</p>	<p>Koostab ülevaate ja analüüsib teabeallikate põhjal oma riigi põllumajanduse ja toiduainetööstuse arengu eeldusi ning arengut. Rollimäng.</p>
Metsamajandus ja – tööstus ning keskkonnaprobleemid	<p>Eri tüüpi metsade levik. Metsade hävimine ja selle põhjused. Ekvatoriaalsed vihmametsad ja nende majandamine. Parasvöötme metsad ja nende majandamine. Metsatööstus arenenud ja vähem arenenud riikides. Metsade säästlik majandamine ja kaitse.</p>	<p>Selgitab metsamajanduse ja puidutööstusega seotud keskkonnaprobleeme. Nimetab maailma metsarikkamaid piirkondi ja riike ning teab peamisi puidu ja puidutoodete kaubavoogusid. Analüüsib vihmametsa kui ökosüsteemi ning selgitab vihmametsade globaalset tähtsust. Analüüsib</p>	<p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tehnoloogia ja innovatsioon. Teabekeskond. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.</p>	<p>Bioloogia Keemia Arvutiõpetus. Inglise keel</p>	<p>Teabeallikate põhjal ülevaate koostamine oma riigi metsamajandusest. Regioonide või riikide metsade ja nende kasutamise iseloomustus ning võrdlus. Eesti metsatööstus.</p>

		vihmametsade ja okasmetsade majanduslikku tähtsust ning keskkonnaprobleeme.			
Energiamajandus ja keskkonnaprobleemid	Maailma energiaprobleemid. Energiareessursid, nende jagunemine ja maailma energiamaajandus. Nüüdisaegsed tehnoloogiad energiamaajanduses. Energiamaajandusega kaasnevad keskkonnaprobleemid.	Analüüsib energiaprobleemide tekkepõhjust ja võimalikke lahendusi ning väärtustab säästlikku energia kasutamist. Selgitab energiareessursside kasutamisega kaasnevat poliitilisi, majanduslikke ja keskkonnaprobleeme. Analüüsib etteantud teabe järgi muutusi maailma energiamaajanduses. Analüüsib fossiilsete kütuste kasutamist energia tootmisel ning kaasnevat keskkonna – probleeme, teab peamisi kaevandamise/ammutamise piirkondi. Analüüsib HEJ rajamisega kaasnevat sotsiaal-majanduslikke ja keskkonna - probleeme ühe näite põhjal. Analüüsib tuumaenergia tootmisega kaasnevat riske konkreetsete näidete põhjal. Analüüsib taastuvate energiaallikate kasutamise võimalusi ning kaasnevat probleeme. Analüüsib teabeallikate põhjal riigi energiareessursse ja nende kasutamist.	Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tervis ja ohutus. Teabekeskond	Füüsika Keemia Bioloogia Arvutiõpetus Inglise keel	Analüüsib teabeallikate põhjal oma riigi energiareessursse ja nende kasutamist. Koostab ülevaate oma riigi energiamaajandusest. Arutelu: Kas tuumaenergia on 21. Sajandi energia?